

ochranu republiky lhostejno, zda šlo o článek oslavný, zda je článek psán slohem básnickým, zda je z něho patrné, že pisatel označuje určité cesty, jež jest nastoupiti za účelem odčinění domnělé křivdy německému obyvatelstvu jižní Moravy způsobené, a zda byl článek v G.«, »B. M.« a »S.« zabaven čili nic, že lze pobuřovati proti právním statkům chráněným § 14 čís. 1 zák. na ochranu republiky také obsahem článku oslavného a básnickým slohem sepsaného, jakož i obsahem článku, v němž nejsou označeny cesty, jež by měly býti nastoupeny za účelem odčinění oné domnělé křivdy, a posléze též obsahem článku, k jehož zabavení nedošlo.

Čís. 2609.

Zločin § 81 tr. zák. předpokládá po stránce objektivní, že úřední nebo služební úkon, k jehož zmaření (vynucení) směřuje násilné jednání pachatelovo, spadá do oboru povinností a oprávnění, náležejících osobě v § 68 tr. zák. uvedené důsledkem jejího úředního (služebního) postavení nebo zvláštního vrchnosti jí daného příkazu; nezáleží na věcné oprávněnosti dotyčného úkonu, nýbrž pouze na formálním oprávnění oné osoby k jeho výkonu; v subjektivním směru vyžaduje se úmysl pachatelův zmařiti onen úkon.

Polní hlídač jest oprávněn prohlížeti obsah ranců (bařochů), jež mají u sebe osoby podezřelé z trestného činu na věcech jeho dohledu svěřených.

(Rozh. ze dne 31. prosince 1926, Zm I 596/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 23. července 1926, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., zrušil rozsudek nalézacího soudu v napadeném výroku, jakož i ve výroku o trestu a ve výrocích souvisejících a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a o ní rozhodl, přihlížeje při tom k právoplatnému odsouzení pro přestupek § 312 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá rozsudek nalézacího soudu pouze potud, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle § 81 tr. zák., ponechává však netknutým odsouzení pro přestupek podle § 312 tr. zák., takže se rozsudek první stolice v tomto bodě stal právoplatným. Zmateční stížnosti, uplatňující důvody zmatečnosti podle čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř., nelze upřítí oprávnění. S hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. namítá zmateční stížnost především, že polní hlídač Josef R. nebyl ani formálně oprávněn, prohlédnouti ranec obžalovaného, takže již z tohoto důvodu jest odsouzení obžalovaného pro zločin podle § 81 tr. zák. pochybeno. Výsadní ochranu § 81 tr. zák. přiznává zákon oso-

bám v § 68 tr. zák. vypočteným jen potud, pokud vykonávají příkaz vrchnostenský nebo konají svůj úřad nebo svou službu. Zločin podle § 81 tr. zák. předpokládá tedy po stránce objektivní, že úřední nebo služební úkon, k jehož zmaření nebo vynucení směřuje násilné jednání pachatelovo, spadá do oboru povinností a oprávnění, náležejících některé z osob, uvedených v § 68 tr. zák., důsledkem jejího úředního nebo služebního postavení nebo zvláštního, vrchností jí daného příkazu, poněvadž v opačném případě nelze tvrditi, že osoba ta byla ve výkonu své o úřadu nebo své služby. Naproti tomu není rozhodno, zda v tom kterém případě úřední výkon byl také skutečně věcně opodstatněn, poněvadž zákon ochrany oněch osob takto neobmezuje. Nezáleží tedy na věcné opodstatněnosti dotyčného úkonu, nýbrž pouze na formálním oprávnění chráněných osob k jeho výkonu.

Podle zjištění nalézacího soudu zpozoroval Josef R., obecní polní hlídač, který byl pro tuto službu okresní politickou správou vzat do přísahy, když dne 24. května 1926 konal služební pochůzku, tři osoby, z nichž jedna (obžalovaný) nesla ranec; domnívaje se, že byly všechny na jeteli, tázal se jich, co nesou, a když mu bylo na to hrubě odpověděno, vyzval je, by mu ukázaly obsah rance. Jde tedy o to, zda byl Josef R. formálně oprávněn k tomu úkonu (vyzvání obžalovaného, by mu ukázal ranec, by mohl obsah jeho prohlédnouti). V tom směru přichází v úvahu ustanovení § 6 zákona ze dne 16. června 1872, čís. 84 ř. zák., jež opravňuje hlídače ustanoveného k ochraně jednotlivých odvětví zemědělství, by, i mimo případ přistižení při činu samém, věci, které pocházejí pravděpodobně z trestného činu, spáchaného na věcech jemu pod dohled svěřených, nebo které k tomu jsou určeny, odňali lidem, kteří jsou zřejmě podezřelí, že spáchali trestný čin na oněch věcech nebo, že trestný čin připravují, ač neospravedlní-li podezřelý, proč tyto věci má. Z tohoto oprávnění, odejmouti podezřelým mu osobám ony předměty, plyne rozumně i jeho oprávnění, prohlížeti obsah ranců, baňochů atd., jež osoby ty mají u sebe a o nichž jest důvodné podezření, že v nich jsou takové předměty uschovány. Nelze proto přisvědčiti názoru stěžovatele, že zákon čís. 84/1872 tohoto práva hlídačům nepřiznává. Jest zjištěno, že Josef B. v době spáchaného činu konal právě služební pochůzku a že při tom byl opatřen služebním odznakem. Jsou tu tedy veškeré formální předpoklady, na nichž § 2 onoho zákona činí závislou výsadní ochranu polního hlídače. Za těchto předpokladů byl však, jak již doličeno, Josef R. podle § 6 onoho zákona formálně oprávněn prohlédnouti ranec a požíval při tomto úkonu práv stanovených zákonem pro osoby vrchnostenské. V tom směru nelze tedy rozsudek nalézacího soudu považovati za pochybený.

Právem však vytýká stížnost s hlediska téhož důvodu zmatečnosti, že soud nezjistil úmysl obžalovaného, zmařiti služební úkon Josefa R-e. Rozsudek praví v tomto směru jedině, že »podle náhledu a tvrzení R-e bylo úmyslem obžalovaného, by prohlédnutí rance, tedy provedení služebního úkonu zabránil.« Zda však i soud nabyl přesvědčení, že obžalovaný jednal v tomto úmyslu, nelze ze zjištění toho vyčísti a, ježto se rozsudek ani na jiném místě nezmiňuje o tom, jaké stanovisko zaujal

soud k této otázce, chybí zjištění podstatného skutkového znaku zločinu podle § 81 tr. zák., pachatelova úmyslu, zmařiti úřední úkon. Uznal-li soud první stolice přes to obžalovaného vinným oním zločinem, spočívá jeho rozsudek na nesprávném použití zákona, jež činí rozsudek zmatečným podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. Bylo proto vyhověti zmateční stížnosti a zrušiti rozsudek nalézacího soudu v napadeném výroku a důsledkem toho i ve výroku o trestu a ve výrocích souvisejících. Ježto však v rozsudku nejsou zjištěny ony skutečnosti, které při správném použití zákona měly by býti základem nálezů, nemohl zrušovací soud rozhodnouti ihned ve věci samé a bylo proto uznati, jak se stalo, aniž bylo potřebí obírat se i ostatními důvody zmatečnosti ve stížnosti uplatňovanými. K vývodům, jimiž zmateční stížnost provádí důvod zmatečnosti podle čis. 5 § 281 tr. ř., dlužno však podotknouti, že bude na soudu první stolice, by se při novém projednání věci zabýval i obhajobou obžalovaného, že ihned, jakmile ho R. vinil, že nese ukradený jetel, hodil mu jetel pod nohy a potom že teprve začala bitka, kterážto obhajoba, jak zmateční stížnost právem vytýká, může býti důležitá pro řešení otázky, zda obžalovaný měl úmysl zmařiti služební úkon Josefa R-e, tedy pro stránku subjektivní.

Čís. 2610.

Zmatek čis. 9 c) § 281 tr. ř. lze se dovolávati jen tehdy, když rozsudek prohlašuje trestný čin nesprávně za předmět obžaloby veřejné nebo soukromé (nesprávně řeší otázku, zda osoba jako obžalobce vystoupivší jest k tomu oprávněna).

Předmětem obžaloby jest určitý příběh, to jest účast obžalovaného na určitém příběhu, který podle náhledu obžaloby způsobil trestný výsledek.

Soud má přihlížeti i k změnám (doplňkům) skutkového děje, které se vyskytly při hlavním přelíčení a neporušují totožnosti děje (§§ 262, 281 čis. 8 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 31. prosince 1926, Zm II 198/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 9. dubna 1926, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti podle čis. 5, 9 a) a c) § 281 tr. ř. Vývody zmateční stížnosti, jimiž obžalovaný uplatňuje důvod zmatečnosti čis. 9 c) § 281 tr. ř., dlužno se obírat především, poněvadž poukazují věcně k důvodu zmatečnosti podle čis. 8 § 281 tr. ř. a poněvadž přezkoumání rozsudku s hlediska ostatních uplatňovaných důvodů předpokládá, že se odsouzení obžalovaného pro zločin zprone-